

1. Mit csinál egy mezőgazdasági gépész?

A mezőgépész üzemeltetésre előkészíti, beállítja és vezeti a mezőgazdaságban alkalmazott erő- és munkagépeket, önjáró betakarítógépeket, mezőgazdasági rakodógépeket. Feladatai között szerepel még a karbantartás, az üzemzavarok elhárítása és a gépek nagyjavításában történő közreműködés.

2. Miért nem elég egy autószerelő tudása mezőgépésznek?

A mezőgazdaságban nemcsak önjáró gépek működnek, mint a traktorok vagy a kombájnok, sok olyan speciális gép is, melyeket vontatni kell és egy-egy szakmai részfeladatot látnak el, pl. vegyszeres növényvédő-gépek, talajjavítási és talajtisztító gépek, permetezőgépek, vetőgépek. Ezek jóval speciálisabb műszaki feladatot jelentenek, amit az autószerelők nem ismernek. Szakmai képzés és gyakorlati tapasztalat szükséges az üzemeltetésükhöz és karbantartásukhoz.

3. Hol képeznek mezőgépészeket? Hogyan lehet valaki mezőgépész?

Országszerte mintegy 30 szakiskolában. Egyetemi képzésben a Gödöllői és a Nyíregyházi Egyetemen. A mezőgazdasági gépészek duális képzésben vesznek részt, ami azt jelenti, hogy felváltva egy hétig iskolába járnak és egy hétig szakmai gyakorlatot végeznek, tehát amikor befejezik a tanulmányaikat, addigra már jól hasznosítható tapasztalatot is szereznek a szakmában. Felnőtt képzésben lehetőség van átképzésre is, mely felsőfokú képesítést ad.

4. Állami szinten kapnak valamilyen támogatást a diákok, ami arra ösztönözheti őket, hogy ezt a szakmát válasszák?

Igen, már állami ösztöndíjak is elérhetőek a területet választó fiatalok számára. A duális képzés (elmélet mellett gyakorlati tapasztalatok megszerzése) mellett ezek az ösztöndíj programok is a szakmában való elmélyülést segítik.

5. Mi szükséges a képzés megkezdéséhez?

Szakközépiskoláknál és szakgimnáziumoknál általános iskolai végzettség és egy igazolás egészségügyi alkalmasságról. Egyetemekenél felvételi.

6. Mennyi ideig tart a képzés, mibe kerül?

Az általános iskola elvégzése után szakgimnáziumban vagy szakképző iskolában folytathatja a diák a tanulmányokat, az állami képzés keretein belül, elméleti és gyakorlati tudást szerezve. Ennek nincsen tandíja, viszont a gyakorlati képzés helyszínein a cégek gyakran adnak ösztöndíjat a tanulóknak, tehát még pénzt is lehet keresni tanulás közben.

Mezőgépész képesítést felnőttként is lehet szerezni. Bizonyos szakmai végzettség megléte esetén akár 7-10 hónapos időtartam alatt. Ezen képzések ára vizsgával együtt hozzávetőlegesen 350-400 ezer forint, melyet bizonyos feltételek mellett az állam fizet.

7. Melyek a legnagyobb problémák a mezőgépész utánpótlás képzésben most itthon?

Probléma a szakmunkás- és technikusképzés és az egyetemi képzés területén egyaránt jelentkezik, ami elsősorban adódik a képzésre jelentkezők alacsony számából, másrészt abból, hogy a jelentkezők előképzettsége még mindig nincs megfelelő szinten. Ugyan a létszám emelkedése már szerencsére tapasztalható, még mindig nem elegendő ahhoz, hogy az összes helyet feltöltsék a tanintézmények. A tanultak elsajátításához kell egyfajta speciális érdeklődés. A szakmában is tapasztalható technikai, technológiai fejlődés olyan mértékű kíváncsiságot igényel, amihez nem lehet elég korán „megfertőzni” a fiatalokat.

8. Hogyan lehetne orvosolni ezt a problémát?

A legfontosabb a szakma vonzóvá tétele, hogy minél több, a szakmai iránt érdeklődőt vonzzunk be a képzésbe. A fiatalokat folyamatosan arról kell biztosítani, hogy jó helyen vannak, akik a mezőgépészetet választják. Látniuk kell, hogy tanulmányaik végeztével olyan szakma lesz a kezükben, amellyel el tudnak helyezkedni a munkaerőpiacon, így a megélhetésük hosszú távon biztosított lesz.

9. Hogyan próbálják növelni a szakma presztízsét?

Ha a mezőgépész szakmáról beszélünk, akkor el kellene felejtenuk az olajos, 'rozsdás-vasas' múltat. Ma a mezőgazdaságban keresett, jól fizető szakma a gépész. A legkorszerűbb technika jelenik meg az agráriumban.

A MEGFOSZ 2015-ben elindította az átfogó „Legyél te is mezőgépész!” programot, amely több mint 100 partner együttműködésével jött létre, összefoglalva a képzési lehetőségeket, a szakmai gyakorlat elvégzésének helyszíneit és a karrierlehetőségeket. A tavalyi Pályaválasztási Kiállításokon a mezőgazdasági szakiskolákkal együttműködve több száz érdeklődőnek mutatták be a mezőgépész szakmát. A Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara 2016-ban a Szakképzési Díj pályázaton a kooperációs kategóriában a végső fordulóra választotta a programot.

Idén októberben és novemberben is zajlanak már a Pályaválasztási Kiállítások, ahol a MEGFOSZ is képviselteti magát a szakiskolák mellett.

10. Hány helyen dolgozhatnak a mezőgépészek, hány kis- és nagygazdaság van az országban?

A mezőgazdasági tevékenységet folytató és szántóföldet használó gazdálkodó cégek száma csaknem 6 ezer, az egyéni gazdaságok száma a 270 ezret is meghaladja. A mezőgépész végzettségű szakemberek gépforgalmazónál és gépgyártóknál is dolgozhatnak. Nem csak a szakközépiskolát és szakgimnáziumot végzett diákokra, hanem a felsőfokú végzettségű szakemberekre is szükség van, hiszen a gépforgalmazóknak és gépgyáraknak is fontos, hogy legyenek mérnökök, tervezőmérnökök és folyamatmérnökök is.

11. Mennyire előrehaladott ezen gazdaságok gépesítése?

A növénytermesztéssel foglalkozó gazdaságok egyharmadában van traktor és permetezőgép, míg a vetőgépek és kombájnok kisebb arányban találhatók meg.

A nagyobb gazdaságok természetesen jobban felszereltek. A 100 hektárnál nagyobb terület művelő gazdaságokban több tucat traktor és számos kombajn is dolgozik, ezek kétharmada fiatalabb tízévesnél. A Kleffmann mezőgazdasági piackutató cég 2011-ben végzett felmérése

szerint a gazdaságok tulajdonában levő géppark 143 ezer traktort, 13 ezer kombájnt, 90 ezer permetezőgépet és közel 50 ezer vetőgépet foglal magában.

12. Külföldi példák: más országokban hogyan oldják meg ezt pl. Ausztriában?

Más országban is dolgoznak a megoldáson. Ott is szakemberhiánnyal küzdenek. Németországban és Ausztriában is a gyártók nagy erőfeszítéseket tesznek a szakember hiány pótlására. A gyárak fiatal vezetőivel, tulajdosaival „promóznak” (Claas, Oehler, stb.)

Külföldi példa: Starke typen: <http://www.starke-typen.info/>

13. Mi a jelenlegi helyzet az agrárszektorban?

Kevesen választják az agrártanulmányokat (a szakmai képzésben részt vevőkből csupán 4% választ valamilyen mezőgazdasági szakiskolát vagy szakközépiskolát), pedig nőnek a gépberuházások, folyamatosak a fejlesztések. Konkrétan mezőgazdasági gépész szakemberből hiány van – ez komoly problémákat vet fel. A gépeket kezelő és karbantartó mezőgépészek nélkül kényszerszünetek állhatnak be, ami az agrárgazdaság működését károsan befolyásolhatja.

14. Milyen perspektíva van a mezőgépész szakmában?

A mezőgépész szakma hosszú távú életpálya modellt nyújthat. Biztos keresetet, hosszú távú munkalehetőséget, komplex, más ágazatban is hasznosítható tudást ad, ami nemzetközileg is versenyképes. Aki szeretne felsőfokon is továbbtanulni a szakmában, elmélyedni a kutatás-fejlesztés területén, annak a SZIE és a BME, valamint három mezőgépész főiskola (Nyíregyháza, Mezőtúr és Körmend) és számos agrár-felsőoktatást folytató intézmény szakképzése kínál további lehetőségeket.

15. Miért legyen valaki mezőgépész?

Ennek a szakmának mindig is volt, van és lesz is jövője. Egy mezőgépész része lehet a mezőgazdasági termelésnek, az ország egyik legfontosabb hajtómotorjának. Megismerheti a

mezőgazdaságban rejlő titkokat és az izgalmas technológiákat, amik kifejlesztése nagy hangsúlyt kap most, a XXI. században.

A mezőgazdasági gépekben megtalálhatók az autóiparban lévő csúcstechnika korszerű vívmányai, de még ennél is több szakmából fakadó érdekesség is.

16. Milyen hatásai lehetnek annak, ha ezt a súlyosbodó problémát nem tudják orvosolni belátható időn belül?

Két irányból is megközelíthetjük a kérdést, de mindkettő végén a termelés kiesés áll. Ha nincs mezőgépész, az értékesített gépek karbantartása akadozik, a gép elromlik, de szerelő sincs elég, végső soron a gép leáll, a munka a földeken kényszerszünetre van ítélve. Ha a gazda oldaláról közelítjük, akkor is szükséges a képzett gépkezelő, mert ennek hiányában a gép meghibásodik, áll, s ugyanoda jutunk, a gazdálkodás kényszerpihenőtől szenved.

17. Hogyan hat ez a hazai mezőgazdasági termelésre? Milyen hosszú távú következményei lehetnek?

Hosszú távon a mezőgazdasági termő terület csökkenésétől lehet tartani. A folyamatosan emelkedő élelmiszerszükséglet a mezőgazdasági termelés hatékonyságát követeli, amit ellehetetleníthet a súlyos szakemberhiány.